

Seznámení právnických a fyzických osob s charakterem možného ohrožení, s připravovanými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení – Mimořádné události v našem regionu

Každý občan našeho státu má právo na zdravý a bezpečný život a přiměřenou ochranu svého majetku. I v dnešní době, kterou rádi nazýváme moderní, mohou nastat situace, kdy je toto právo narušeno. Neplatí, že se to stává „jen někde jinde, u nás se stát nemůže“. Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, epidemiemi nebo haváriemi, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí se může vyskytnout kdekoli, a člověk se dostane do situace, kdy běžná životní pravidla neplatí. Takový stav nazýváme mimořádnou událostí.

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje se touto problematikou zabývá již řadu let. Ve spolupráci s pracovníky krizového řízení obcí s rozšířenou působností zpracoval podrobnou analýzu rizik na příslušných správních obvodech, jejímž cílem je celkové vyhodnocení ohrožujících faktorů na území kraje.

Výsledek analýzy ukázal, že nejvýznamnějšími zdroji ohrožení na hodnoceném území jsou přívalové lijáky s následkem záplav. V menší míře nás pak ohrožují i další jevy, z nichž můžeme uvést například: zvláštní povodně způsobené poškozením hráze vodního díla, tornáda, mimořádně vysoké letní teploty a následné sucho, extrémně nízké teploty, sněhová kalamita, námraza a ledovka, dlouhodobá inverzní situace, požáry v přírodě, požár nebo výbuch v zástavbě a v průmyslu, epidemie, hromadné nákazy hospodářských zvířat, úniky nebezpečných látek z výrobních zařízení, skladů nebo při přepravě, závažná nehoda v dopravě silniční, železniční nebo letecké, narušení dodávek energií a pitné vody, nález nevybuchlé munice a celá řada dalších rizik; v současné době nemůžeme opominout ani rizika spojená s možnými migračními vlnami velkého rozsahu.

Důležitým prvkem v systému ochrany před následky takovýchto mimořádných událostí je prevence. Zranitelnost území a ohrožení obyvatel je tím menší, čím lépe jsou obce připraveny na řešení všech typů ohrožení. Z událostí většího rozsahu se mohou vyvinout krizové situace, které pak vyžadují vyhlášení některého z krizových stavů, to znamená stavu nebezpečí, nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu.

Pokud k takové situaci dojde, starosta obce má možnost úzké spolupráce se složkami integrovaného záchranného systému, jehož součástí jsou Hasičský záchranný sbor, Policie České republiky a Zdravotnická záchranná služba a prostřednictvím výkonu státní správy v přenesené působnosti se aktivně podílet na řešení nežádoucích stavů. Má-li zřízení krizový štáb obce, využívá ho jako svůj pracovní orgán k realizaci opatření ochrany obyvatelstva. K těm patří zejména varování, evakuace a nouzové přežití.

Varováním se rozumí včasné předání varovné (tísňové) informace o hrozící nebo již vzniklé mimořádné události. Právě na jasném a srozumitelném varování závisí životy a zdraví

obyvatel a ochrana majetku. Včasné a správné provedení varování a prvotního tísňového informování je jednou ze základních podmínek úspěšné realizace opatření k ochraně obyvatelstva. Z tohoto důvodu je na našem území vybudován tzv. jednotný systém varování a vyrozumění, jehož provoz zabezpečuje hasičský záchranný sbor. Jsou to rotační a elektronické sirény, jejichž zkoušku slyšíme každou první středu v měsíci. Místním systémem obce pro varování a informování občanů je obecní rozhlas.

Evakuace je organizované přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování, pro zvířata ustájení a pro předměty, materiál, technická zařízení, eventuálně nebezpečné látky uskladnění. Při povodních řeší v obci přípravu a řízení evakuace povodňová komise nebo rada obce. Plošná evakuace probíhá vždy částečně samovolně, kdy část obyvatel po vyhlášení evakuace opustí ohrožené území vlastními dopravními prostředky nebo pěšky. Pro úspěšné provedení evakuačních opatření je nezbytná součinnost složek integrovaného záchranného systému, orgánů veřejné správy a v neposlední řadě samotných evakuovaných občanů. Na území obce je evakuace organizována obecním úřadem, který využívá vlastní technické a dopravní prostředky sboru dobrovolných hasičů, případně prostředky fyzických a právnických osob. Mezi opatření, která může starosta obce vydat, patří například vyžádání poskytnutí osobní nebo věcné pomoci, věcného prostředku, nařízení zákazu vstupu, pobytu a pohybu osob na vymezeném místě či území nebo vykonávání péče o děti a mládež.

Posledním základním prvkem ochrany obyvatelstva jsou opatření pro **nouzové přežití** obyvatelstva. Zabezpečují se nepřetržitě po dobu, po kterou situace vyžaduje plnění mimořádných opatření k zachování zdraví, života a životních potřeb obyvatel. Jedná se o celou řadu činností a postupů s jediným cílem – minimalizovat negativní dopady mimořádných událostí a krizových situací na životy obyvatel. K tomuto účelu by obec měla mít vytipováno rychle zpohotavitelné náhradní ubytovací zařízení s dostatečnou kapacitou a rovněž zařízení pro přípravu teplé stravy.

Úkolem všech orgánů státní správy a územní samosprávy, je realizace příslušných opatření k eliminaci, či alespoň zmírnění dopadů nejrůznějších druhů ohrožení. Pro úspěšné fungování celého systému je důležitým prvkem také správně informovaný občan, který nepodlehne panice a umí správně reagovat na vzniklou událost. Povinností každého z nás je chránit jak sebe, osoby blízké a svůj majetek, tak i podle možnosti poskytnout pomoc ostatním ohroženým občanům.